

UAB

Universitat Autònoma
de Barcelona

Guia docent

Titulacions de Grau i de Màster

SOCIETAT, CIÈNCIA I CULTURA
FORMACIÓ BÀSICA COMPARTIDA
PRIMER CURS

1. Dades de l'assignatura

Nom de l'assignatura	Societat, ciència i cultura
Codi	101658
Crèdits ECTS	12
Curs i període en el que s'imparteix	Primer , Anual
Horari	<p>Grup 5 i 6 divendres de 8 a 13 Grup 1 i 2 dimecres de 8 a 13 Grup 3 i 4 dilluns de 8 a 13 Tutories de 13 a 14 Grup 8 divendres de 16 a 21 Grup 7 dilluns de 16 a 21 Tutories de 15 a 16 Cal consultar la distribució dels seminaris i de les sessions de gran grup en el programa de l'assignatura</p>
Lloc on s'imparteix	<i>Veure programa detallat per cada grup</i>
Llengües	Català , Castellà
Responsable de l'assignatura	
Nom professor, a	Asunción Blanco Romero
Departament	Departament de Geografia
Universitat, Institució	Facultat de Ciències de l'Educació
Despatx	G6-213
Telèfon (*)	935811230
e-mail	asuncion.blanco@uab.cat

3.- Prerequisits

No és necessari cap prerequisit

4.- Contextualització i objectius formatius de l'assignatura

L'assignatura ha de facilitar a l'estudiantat el coneixement, l'anàlisi i la comprensió del context sociocultural, científic i humanístic que ha configurat el present, possibilitant-li la presa d'una postura crítica i constructiva davant la realitat actual i les transformacions que s'han produït en tots aquests àmbits en els darrers períodes. Això ha de permetre que l'estudiant prengui consciència de la pròpia implicació com a persona present en aquest entorn, així com de les implicacions i responsabilitats que ha d'assumir envers aquells elements que el configuren com ara el mediambient, la sostenibilitat, l'educació, la cultura, la multiculturalitat, les alteritats, etc.

Històricament, hem situat els segles XX i XXI com a llocs des dels quals pensar la cultura. Les obres que situen el punt de partida a l'assignatura són: La interpretació dels somnis de Freud (1900), Les demoiselles d'Avignon (1907) de Picasso, Pierrot Lunaire (1912) de Schönberg, La mort a Venècia (1912) de Thomas Mann, La consagració de la primavera (1913) d'Ígor Stravinski, La metamorfosi (1915) de Kafka, Fountain de Duchamp (1917), Tractatus logico-philosophicus (1921) de Wittgenstein, Ulises de Joyce (1922), Metròpolis (1927) de Fritz Lang i Ciudadano Kane (1941) d'Orson Wells entre d'altres.

1. Conèixer les principals filosofies ètiques, comprendre els diferents tipus de valors (morals, ètics, polítics, religiosos, estètics, científics...), i reflexionar sobre la seva incidència en l'acció educativa.
2. Analitzar la crisi de valors en la cultura postmoderna i la seva incidència en les relacions educatives.
3. Comprendre els factors causals que configuren els trets essencials de les societats del present i les seves expressions ideològiques, polítiques i econòmiques, des d'una perspectiva històrica.
4. Comprendre la interdependència entre els diferents elements que componen el sistema mundial mitjançant uns marcs de referència i l'anàlisi d'una realitat amb conflictes i condicions de vida molt desiguals.
5. Relacionar les polítiques, models i dinàmiques internacionals al voltant de migracions, cultura i educació, amb els contextos regionals i locals on es desenvolupa la professió.
6. Analitzar críticament els processos socials d'abast internacional que expliquen els fenòmens de diversitat cultural i exclusió social.
7. Aprendre les bases del mètode científic, delimitant el camp d'aplicació i els objectius de la ciència.
8. Contribuir a diferenciar entre coneixement científic, valors simbòlic-cultural i credibilitats acrítiques
9. Conèixer els aspectes bàsics de l'estructura i el funcionament del món físic i entendre les possibilitats que ofereix pel desenvolupament humà i les limitacions que imposa.
10. Conèixer els principis bàsics de la vida. Entendre de forma específica l'ésser humà com organisme biològic i la seva interrelació amb l'ambient. Adquisició d'hàbits i conductes saludables.
11. Entendre l'art coma forma de comprensió de l'individu i la societat.
12. Conèixer els diferents models creatius i els gèneres literaris que configuren la diversitat de cultures.

5.- Competències i resultats d'aprenentatge de l'assignatura

Competències	Resultats d'aprenentatge
G3. Respetar la diversidad y pluralidad de ideas, personas y situaciones.	G3.4, G3.1. Mantener una relación crítica y autónoma respecto de los saberes, los valores y las instituciones sociales públicas y privadas, para saber observar sistemáticamente contextos de aprendizaje y convivencia y saber reflexionar sobre ellos.
TF5 Reconocer y evaluar la realidad social y la interrelación de factores implicados como necesaria anticipación de la acción.	TF5.5, RT5.1, MP42. Conocer la metodología científica y promover el pensamiento científico, valorando la relación entre matemáticas y ciencias. TF5.6, RT5.2, MP28 Conocer los momentos más sobresalientes de la historia de las ciencias y las técnicas y su trascendencia para valorar las ciencias como un hecho cultural.
TF8 Mantener una actitud de respeto al medio (natural, social y cultural) para fomentar valores, comportamientos y prácticas que atiendan a la igualdad de género, equidad y respeto a los derechos humanos.	TF8.4, RTF8.1. Valorar la responsabilidad individual y colectiva en la consecución de un futuro sostenible, asumiendo que el ejercicio de la función educativa ha de ir perfeccionándose y adaptándose a los cambios científicos, pedagógicos y sociales a lo largo de la vida. TF8.5, RTF8.2, MP29, FB1.6.2 Reconocer la mutua influencia entre ciencia, sociedad y desarrollo tecnológico, así como las conductas ciudadanas pertinentes, para promover el interés y el respeto por el medio natural, social y cultural y procurar un futuro sostenible.
EP1. , E1.1. Analizar y comprender los referentes teóricos, históricos, culturales, políticos, ambientales y legales que conforman situaciones y	EP1.9, RE1.1, MP24. MP14, MP34. Adquirir conocimientos sobre la evolución del pensamiento, las costumbres, las creencias y los movimientos sociales y políticos para fomentar la práctica del

<p>propuestas educativas y formativas.</p>	<p>pensamiento social crítico y promover acciones educativas orientadas a la preparación de una ciudadanía activa y democrática. RE1.2, FBI6.1, EP8.4, MP35 Comprender y valorar la relevancia de las instituciones públicas y privadas para la convivencia pacífica entre los pueblos conociendo la evolución de los movimientos políticos y sociales. RE1.3, MP. 23, FBI3.4. EP8.5 Analizar e incorporar de forma crítica las cuestiones más relevantes de la sociedad actual que afectan a la educación: multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social y desarrollo sostenible.</p>
<p>EP2. , E1.2. Contextualizar la acción socioeducativa en función de los distintos paradigmas teóricos que han elaborado las ciencias de la educación y en función del contexto socio-histórico de los individuos, grupos e instituciones.</p>	<p>EP2.4, RE1.2.1. Comprender los principios que contribuyen a la formación cultural, personal y social para adquirir sensibilidad hacia ellas. RE1.3, MP. 23, FBI3.4., EP8.5 Analizar e incorporar de forma crítica las cuestiones más relevantes de la sociedad actual que afectan a la educación: multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social y desarrollo sostenible. TF8.5, RTF8.2, MP29, FB1.6.2 Reconocer la mutua influencia entre ciencia, sociedad y desarrollo tecnológico, así como las conductas ciudadanas pertinentes, para promover el interés y el respeto por el medio natural, social y cultural y procurar un futuro sostenible. TF5.6, RT5.2, MP28. Conocer los momentos más sobresalientes de la historia de las ciencias y las técnicas y su trascendencia para valorar las ciencias como un hecho cultural. MP. 45, MP.54. Comprender los principios que contribuyen a la formación cultural, personal y social desde las artes, para adquirir sensibilidad hacia ellas y formación literaria. FBI6.3 Saber analizar los datos obtenidos, comprender críticamente la realidad y elaborar un informe de conclusiones para comprender los principios que contribuyen a la formación cultural, personal y social desde las artes, para adquirir sensibilidad hacia ellas y formación literaria.</p>
<p>EP8. Desarrollar y coordinar intervenciones educativas con personas o grupos, con necesidades específicas, en situaciones de desigualdad o discriminación por razón de género, clase, etnia, edad y, o religión.</p>	<p>EP8.4, MP35. Comprender y valorar la relevancia de las instituciones públicas y privadas para la convivencia pacífica entre los pueblos conociendo la evolución de los movimientos políticos y sociales. RE1.3, MP. 23, FBI3.4., EP8.5 Analizar e incorporar de forma crítica las cuestiones más relevantes de la sociedad actual que afectan a la educación: multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social y desarrollo sostenible. MP. 36. Conocer el hecho religioso a lo largo de la historia y su relación con la cultura.</p>
<p>EP.12. , EI.5. Mantener una relación crítica y autónoma respecto de los saberes, los valores y las instituciones sociales públicas y privadas, para saber observar sistemáticamente contextos de aprendizaje y convivencia y saber reflexionar sobre ellos.</p>	<p>MP. 45, MP.54. Comprender los principios que contribuyen a la formación cultural, personal y social desde las artes, para adquirir sensibilidad hacia ellas y formación literaria.</p>
<p>G. Competències generals UAB E. Competències específiques de Titulació TF. Competències transversals de Facultat</p>	

6.- Continguts de l'assignatura

A. PENSAMENT I CULTURA

1. Cultura
Aproximació a un nou concepte de cultura
El plaer de la lectura i de la mirada
Cultura, interpretació i crítica
2. L'inconscient
La (de)construcció de la subjectivitat
Auto/biografia i relats de formació
3. El poder
Poder i representació
Cultura i memòria
Consum de la cultura
4. Genealogia de la moral
Sexualitat, ètica i subjectivitat
L'absència, la mort i el silenci
5. Postmodernitat
L'étranger
Experimentació i narrativa
Els intersticis del text

B. SOCIETAT

1. El sistema mundial global.
De la II guerra mundial a la fi de la política de blocs. Nou ordre mundial.
Naixement de les grans institucions polítiques i econòmiques: ONU, Bretton Woods, G7...
La descolonització i l'aparició del Tercer Món. La dependència (deute extern-comerç-). Les fronteres.
La globalització: configuració de l'espai mundial contemporani.
2. La fotografia del món actual
Una humanitat fràgil i un planeta fràgil (la fragilitat en xifres, salut, fam, habitatge, pobresa i desigualtat...)
La població mundial, problemes i perspectives.
La nova divisió internacional del treball i la crisi econòmica.
3. La construcció de una societat inclusiva, cap a una societat del futur.
Migracions sud-nord, interculturalitat i plurilingüisme.
Etnocentrisme i representació gràfica. La percepció de l'espai.

C. CIÈNCIA

6. Pensament i coneixement científic
Ciència i pseudociència
La metodologia científica com a recerca de models
7. Planeta recursos i sostenibilitat
Del sistema sol-terra, al sistema terra
Els recursos i la humanitat
8. Vida i salut
La vida com a fenomen
Darwin i l'evolució.

7.- Metodologia docent i activitats formatives

El protagonista en el procés d'ensenyament aprenentatge és l'estudiant i sota aquesta premissa s'ha planificat la metodologia de l'assignatura tal i com es mostra en el quadre que hi ha a continuació

La metodologia d'aquesta assignatura estarà centrada en dos grans tipus d'agrupaments. D'una banda hi haurà sessions amb tot el grup classe en les que es farà una exposició temàtica de la matèria mitjançant diferents tipus de suports i, o activitats que permetran presentar els continguts dels diversos àmbits. D'altra banda hi haurà activitats en petits grups en sessions de seminari o de laboratori que permetran l'aplicació dels coneixements impartits, l'anàlisi i resolució de casos i de problemes pràctics, la realització de petites recerques i l'experimentació. Això permetrà que l'estudiant construeixi la seva pròpia visió crítica del món i de la societat en la que vivim.

Activitat	Hores	Metodologia	Resultats Aprenentatge
Presencial en gran grup	50	Exposicions per part del professorat dels continguts i qüestions bàsiques del temari. Es realitza amb tot el grup classe i permet l'exposició dels principals continguts a través d'una participació oberta i activa per part dels estudiants.	G3.4, G3.1 TF5.5, RT5.1, MP42 TF5.6, RT5.2, MP28 TF8.4, RTF8.1 TF8.5, RTF8.2, MP29, FB1.6.2 EP1.9, R1.1, MP24,MP14, MP34 EP2.4, RE1.2.1 MP45, 54 MP36 FBI6.3
Presencial en grups reduïts (laboratori i seminari)	42	Espais de treball en grup reduïts (1/3 part del gran grup) supervisat pel professorat on mitjançant l'anàlisi de documents, l'anàlisi i resolució de casos i de problemes pràctics, la realització de petites recerques i l'experimentació s'aprofundeix en els continguts i temàtiques treballades en el gran grup, facilitant l'aplicació dels coneixements impartits.	G3.4, G3.1 EP1.9, R1.1, MP24, MP14, MP34 RE1.2, FBI6.1, EP8.4, MP35 RE1.3. , MP. 23. , FBI3.4., EP8.5 TF8.5, RTF8.2, MP29, FB1.6.2 MP45, 54 FBI6.3 EP2.4, RE1.2.1 TF5.5, RT5.1, MP42
Sortides de Camp	8	Dues sortides de camp a determinar.	G3.4, G3.1 RE1.3, MP.23, FBI3.4 EP8.5 TF8.5, RTF8.2, MP29, FB1.6.2 FBI6.3

8.- Avaluació

L'avaluació de l'assignatura es realitzarà al llarg de tot el curs acadèmic mitjançant les activitats que es mostren en la graella que hi ha a continuació.

	Activitat d'Avaluació	% assignatura	Resultats aprenentatge
Part transversal	Cinema-fòrum		
	2 Lectures transversals	25%	
Cultura	Prova interdisciplinària de comentari/interpretació de text	10%	G3.4, G3.1, TF8.4, RTF8.1, TF8.5, RTF8.2, MP29, FB1.6.2, EP2.4, RE1.2.1, EP8.4, MP35 MP. 45, MP.54 MP24, MP34, EP1.9, RE1.1, EP2.4, RE1.2.1
	Activitats dels seminaris (activitats individuals, grupals, portafolis)	15%	
Ciències	2 Proves de coneixements	15%	TF5.5, RT5.1, MP42. TF5.6, RT5.2, MP28 TF8.4, RTF8.1., TF8.5, RTF8.2, MP29, FB1.6.2
	Memòria de pràctiques i sortida de camp	10%	
Societat	Informe sortida de camp	5%	TF8.5, RTF8.2, MP29, FB1.6.2., RE1.2, FBI6.1, EP8.4, MP35., RE1.3, MP. 23, FBI3.4, EP8.5., EP2.4, RE1.2.1., MP.36.
	Prova interdisciplinària de coneixements	20%	

La nota de l'assignatura s'obté fent el promig de les notes de les diverses activitats segons els valors de ponderació mostrats a la taula anterior. Per tal que la nota de cada part entri a fer promig ha d'ésser igual o superior a 5.

L'assignatura no té segona convocatòria. Al llarg del curs, els estudiants que hagin fet un seguiment adequat de l'assignatura, podran optar a una recuperació de les activitats que hagin estat valorades per sota del 5, segons les indicacions del professorat corresponent. Aquesta reavaluació no donarà dret a una nota superior a 5.

9- Bibliografia i enllaços web

Bibliografia bàsica de lectura obligatòria:

Antologia poètica d'autors contemporanis (a precisar al programa de cada grup)

Beckett, S. *Tot esperant Godot*. (edició a precisar al programa de cada grup)

Cernuda, L., *Antologia*. (edició a precisar al programa de cada grup)

Darwin, C. (2009). *El origen del hombre*. (edició i capítols de lectura a precisar al programa de cada grup)

Mann, Th., *La mort a Venècia* (edició a precisar al programa de cada grup)

Orwell, G. *1984*. (edició a determinar al programa de cada grup).

Woolf, V., *Una cambra propia* (edició a precisar al programa de cada grup)

Bibliografia de suport:

BOURDIEU P. (1992). *Les Règles de l'art. Genèse et structure du champ littéraire*. Seuil: París.

BOURDIEU P. , BOLTANSKI, L. (1976). *La producción de la ideología dominante*, Actes de la recherche en sciences sociales, vol. 2, n° 2-3, pp. 4-73. París.

BORGES, Jorge Luis, *Arte poética*, Barcelona, Crítica, 2001.

BREA, J.L. (2005). *La epistemología de la visualidad en la era de la globalización*. Madrid: Akal.

CRAIG, J.R.; VAUGHAN, D.J.; SKINNER, B.J. (2007). *Recursos de la Tierra: origen, uso e impacto ambiental*. Pearson educación, S.A. Madrid. ISBN: 978-84-205-5032-9.

CURTIS, HELENA y BARNES, SUE N. (2002) *Invitación a la biología* (5ª ED.) Editorial Médica panamericana ISBN: 9788479031992

- DELEUZE, G. (1995). *Diferencia y repetición*. Editat junt amb *Theatrum philosophicum* de FOUCAULT. Barcelona: Anagrama [1969].
- GEORGE, S. (2000) *Informe Lugano. Cómo preservar el capitalismo en el siglo XXI* (13ª edición). Col. Encuentro Icaria- Intermón Oxfam, 1. Icaria. Barcelona. ISBN: 84-7426-483-9. 256 pp.
- ISER, W. [et. al.] (1989). *Estética de la recepción*. Visor: Madrid
- LOMAS, Carlos, *Erase una vez la escuela*, Barcelona, Grao, 2007.
- LUACES MENDEZ, p.(2005) *Conceptos básicos y problemas globales*. Ideas propias editorial ISBN: 9788496578517
- MAALOUF, Amin (1999). *Les identitats que maten. Per una mundialització que respecti la diversitat*. Barcelona: Edicions La Campana. ISBN: 84-88791-69-0. 214 pp.
- MEIRIEU, P. (1998): *Frankenstein educador*. Barcelona: Laertes.
- MELICH, J.C. et al. (2001): *Responder del otro. Reflexiones y experiencias para educar en valores éticos*. Barcelona: Síntesis.
- Etica y educación. Monográfico de la revista Aula de innovación educativa, núm. 178, 2008.
- VAN MANEN, M. (2008, 2ª edició): *El tono en la enseñanza*. Barcelona: Paidós.
- MERINO, José Mª. (2004). *Ficción continua*, Barcelona, Seix Barral.
- MONDE DIPLOMATIQUE (2009). *El Atlas de Le Monde Diplomatique*. Edición Española..
- OLIVERES, Arcadi (2007). *Contra la fam i la guerra*,. Barcelona: Angle Editorial.
- OLIVERES, Arcadi & ALIER, Roger (2003). *¿Quién debe a quién? Deuda ecológica y deuda externa*. Barcelona: Icaria.
- PETRELLA, R. (2002). *El manifiesto del agua. Argumentos a favor de un Convenio Mundial del Agua*. Intermón Oxfam, 3 ed. Colección: Encuentro. Barcelona. ISBN: 84-7426-593-2. 135 pp.
- PRIETO, A. (2003). *La ley del más fuerte, trampas e injusticias del comercio mundial*. Intermón Oxfam; 01 ed. Colección: Documentos Intermón, 19. Barcelona ISBN: 84-8452-111-7. 135 pp.
- SEGALÉS, J.; BOTEY, J.; BORFO, A.; BLANCO, A.; PARDO, J.; GIL, A. (2002). *Los dueños del mundo y los cuarenta ladrones. La globalización desenmascarada*. Col. Textos Inquietos. Edit. El Viejo Topo. Barcelona. ISBN: 978-84-95776-24-2. 274 pp.
- STRAHLER, ARTHUR N. y STRAHLER, ALAN H. (1989) *Geografía física* (3ª ED.)Omega. ISBN: 9788428208475
- TARBUCK, EDWARD J. y LUTGENS, FREDERICK K.(2005). *Una introducción a la geología física (8ªedición)incluye CD-Rom*. Pearson educación ISBN: 9788420544007

Enllaços web:

- AJUNTAMENT DE BARCELONA: http://w3.bcn.es/V07/Home/V07HomeLinkPI/0,2488,1653_71861_2,00.html
- ARTCYCLOPEDIA: <http://www.artcyclopedia.com/>
- BIOLOGIA: <http://iescarin.educa.aragon.es/depart/biogeo/varios/BiologiaCurtis/Indexe%20de%20secciones.htm>
- CENTRO DE ESTUDIOS DE PROMOCION DE LA LECTURA Y LITERATURA INFANTIL: www.uclm.es/cepli
- CIÈNCIES DE LA TERRA I DEL MEDI AMBIENT:
<http://www.tecnun.es/asignaturas/ecologia/Hipertexto/00General/Principal.html>
- DOCUMENTACIÓ GRÀFICA SOBRE SOSTENIBILITAT: http://habitat.aq.upm.es/boletin/n34/arcor_3.html
- EL PODER DE LA PALABRA: <http://www.epdip.com/escritor.php?id=1639>
- EVOLUCIÓ: <http://darwinevolucio.blogspot.com/>
- FORUM .SOCIAL MUNDIAL: <http://www.forumsocialmundial.org.br>
- FUNDACIÓ BOURDIEU: <http://www.fondation-bourdieu.org/index.php?lang=en>
- ÍNDIX DE DESENVOLUPAMENT HUMÀ: <http://hdr.undp.org/es/>
- INSTITUT CERVANTES: www.cervantesvirtual.com
- INTERMON-OXFAM: <http://www.intermonoxfam.org>
- MONDE DIPLOMATIQUE: <http://www.monde-diplomatique.es>
- NACIONES UNIDAS: <http://www.un.org/english>
- PROG. DE NACIONES UNIDAS PEL DESENVOLUPAMENT: <http://www.undp.org/spanish/>
- PROYECTO BIOSFERA:<http://recursos.cnice.mec.es/biosfera/profesor/index.htm>
- SEMINARI TAIFA: <http://seminaritaifa.org/>
- WORLD WATCH: <http://www.worldwatch.org>

CRONOGRAMES SOCIETAT, CIÈNCIA I CULTURA

12 ECTS. 16.66% Magistral en gran grup, 14% Petit grup (seminaris i laboratoris), 2.66% Sortides de camp.

Matí

Matí	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36		
08:00																																						
08:30																																						
09:00																																						
10:00			1,5	3,5	5,5																																	
11:00																																						
12:00																																						
13:00																																						
14:00																																						

Tarda

Tarda	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36			
15:00																																							
16:00																																							
16:30																																							
17:00																																							
18:00																																							
19:00																																							
20:00																																							

ACTIVITAT EN GRAN GRUP TRANSVERSAL	
GRAN GRUP SOCIALS	SEMINARI PETIT GRUP SOCIALS
GRAN GRUP CULTURA	SEMINARI PETIT GRUP CULTURA
GRAN GRUP CIÈNCIES	SEMINARI PETIT GRUP CIÈNCIES
TUTORIES PROGRAMADES	Activitats avaluació